

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-09-03 Nr. 429-201
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2003 m. lapkričio 5 d. tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta Gyventojų turto draudimo sutartis (draudimo liudijimas Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria draudiko parengtų Gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 017¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo gamtinių jėgų, ugnies, vagystės ir vandens draudimo rizikų buvo apdraustas gyvenamasis namas, esantis (*duomenys neskelbtini*), (draudimo laikotarpis – nuo 2003 m. lapkričio 5 d. iki 2028 m. lapkričio 4 d.) (toliau – Turto draudimo sutartis).

2024 m. liepos 30 d. pareiškėjas pateikė draudikui pranešimą apie 2024 m. liepos 29 d. nutikusį įvykį: nuotekos išplėšė kanalizacijos šulinio dangtį ir keletą valandų plūdo į kiemą, pribėgo labai daug, buvo užterštas kiemas, daržas ir pieva, o kitą dieną pastebėtas vidinės arkos skilimas. Gauta pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimą, gavo apgadintos vidaus patalpų arkos ir apsemtos kiemo teritorijos nuotraukas.

2024 m. rugpjūčio 6 d. draudiko pavedimu žalų reguliavimo bendrovės UAB „SMART CLAIMS“ specialistas atliko turto apžiūrą ir parengė Turto apžiūros aktą (toliau – Aktas). Akte nurodyta, kad virtuvėje dėl nežinomų priežasčių žemyn pasėdusi betoninė niša, taip pat pasėdusi viena namo dalis. Akte aprašant defektus taip pat nurodyta, kad dalis svetainės kambario pasėdusi, pasėdęs laminatas, tačiau jis sveikas. Be to, paaiškinta, kad lauke, kanalizacijos nuotekų vamzdžio uždengimo dangtis buvo išmuštas vandens. Pastebėti apgadinimai buvo užfiksuoti nuotraukose.

2024 m. rugsėjo 4 d. raštu draudikas informavo pareiškėją apie priimtą sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju. Draudikas nurodė, kad apžiūros metu buvo užfiksuota skilusi kolona ir betoninės nuogrindos ištrupėjimas dėl ilgalaikio poveikio. Pasak draudiko, ties lauko kanalizacijos vieta jokių trinkelio dangos, pamato ar lauko sienos deformacijų nefiksuota, erkerio zonoje jokių grindų sėdimo požymių nėra, grindjuostės nėra pasislinkusios žemyn. Draudikas paaiškino, kad ženklaus grunto išplovimo atveju pirmiausia įdubtų grindinys ties kanalizacijos avarijos vieta, toliau būtų paveiktos lauko sienos, ir tik tada – vidinės konstrukcijos. Rašte teigiama, kad fiksuotų defektų atsiradimo priežastis yra ilgalaikio poveikio pasekmė, o pagal Taisyklių 12.2 papunktį, įvykis laikomas nedraudžiamuoju, jeigu atsitiko dėl neišvengiamų natūralių procesų, natūralaus nusidėvėjimo, gedimo, korozijos, pelijimo, puvimo, požeminių vandenų slėgio pasikeitimo ir panašių procesų.

Tą pačią dieną pareiškėjas pateikė draudikui papildomas nusėdusio patikros šulinio, kanalizacijos įvado prie tvoros, kiemo trinkelio dangos nuotraukas ir nurodė, kad visa tai įvyko vienu metu, tikrai ne dėl ilgalaikio poveikio. Draudikui gavus naujos informacijos, šalys susitarė, kad turtą apžiūrės ekspertai.

2024 m. rugsėjo 23 d. UAB „Baltics Property“ ekspertai parengė Išankstinio tyrimo ataskaitą Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Turtui padarytos žalos nustatymas“ (toliau – Ataskaita), joje įformintas ekspertinio pobūdžio tyrimas, kuriuo siekta nustatyti, dėl kokios priežasties name

¹ Galiojančių nuo 2002 m. rugsėjo 19 d.

įvyko grindų, kolonų ir židinio, o lauke – trinkelų dangos pasėdimai, taip pat nustatyti, kokia yra namo remonto ir aplinkos tvarkymo darbų vertė, vertinant tik įvykio metu susiformavusių sugadinimų remontą. Ataskaitoje teigiama, kad tyrimo metu nebuvo nustatytų jokių namo konstrukcijų ar namo aplinkos (kiemo elementų) sugadinimų, kuriuos būtų lėmęs įvykio dieną kritęs smarkus lietus ir su juo susijęs buitinių bei paviršinių nuotekų išsiliejimas namo kieme. Taip pat nurodoma, kad 2024 m. rugsėjo 11 d. apžiūros metu kiemas buvo švarus, ant trinkelų ir vejos jokių įvykio padarinių nesimatė.

2024 m. rugsėjo 27 d. draudikas pateikė pareiškėjui Ataskaitą ir nurodė, kad pagal pateiktas išvadas nėra pagrindo keisti sprendimą pripažinti įvykį nedraudžiamuoju.

2024 m. spalio 11 d. pareiškėjas informavo draudiką, kad su Ataskaita nesutinka ir pateikė argumentus, kurie, pareiškėjo vertinimu, paneigia eksperto išvadas ir leidžia spręsti, kad žala atsirado dėl konkretaus įvykio, kai į įvairias namo ir kiemo konstrukcijas prasisunkė didelis vandens kiekis.

2024 m. spalio 18 d. atsakyme į pareiškėjo pretenziją, draudikas nurodė, kad peržiūrėjo pareiškėjo pateiktus duomenis, tačiau ir toliau laikosi nuomonės, kad pasėdimai nėra susiję su liūtimi, ir sprendimo nekeis.

2025 m. vasario 19 d. pareiškėjas pateikė draudikui pretenziją dėl priimto sprendimo ir nurodė manantis, kad jis yra nepagrįstas. Pasak pareiškėjo, draudikas atliko tik vizualinius tyrimus ir neįvardino tikrų gedimo priežasčių, sprendimą grindė tik prielaidomis, kad defektų atsiradimą lėmė arba galėjo lemti nežinomos priežastys. Be to, pareiškėjo manymu, draudikas pažeidė teisės aktus, reikalaujančius objektyviai įvertinti visus su įvykiu susijusius dokumentus ir faktus, tirti aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio aplinkybėms nustatyti, dedant reikiamas pastangas, ir pagrįsti sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

2025 m. kovo 28 d. draudikas pateikė pareiškėjui atsakymą į 2025 m. vasario 19 d. pretenziją. Draudikas paaiškino, kad Ataskaitos išvadose nurodyta, jog trinkelų deformacijas lėmė nepakankamai sutankinti pagrindai tiesiant dangą ar buitinių nuotekų tinklus, grindų pasėdimą galėjo sukelti medinio karkaso puvimas dėl neventiliuojamo pogrindžio arba nestabilūs pamatai, kolonų ir židinio pasėdimus galėjo lemti jų pamatų nestabilumas. Pasak draudiko, specialistai nustatė, kad pagrindinės namo konstrukcijos (išorinės sienos su pamatais) nebuvo paveiktos, todėl nustatyti defektai nesusiję su įvykiu. Tyrimo metu nenustatyta, kad įvykis būtų sukėlęs trinkelų ar namo pamatų išplovimą. Draudikas taip pat nurodė, kad, gavus pareiškėjo pretenziją, UAB „Baltics Property“ ekspertai dar kartą išanalizavo pareiškėjo pateiktus argumentus ir pateikė paaiškinimus. Rašte, be kita ko, teigiama, kad pats pareiškėjas, nurodęs, kad apžiūros metu fiksuotas reikšmingas grindų pasėdimas ir nestabilumas ir kad atšokusi plytelių danga nėra susijusi su įvykiu, patvirtino, kad su pirmojo aukšto grindų deformacijų problema pareiškėjas susidūrė dar iki įvykio. Draudikas teigia neturintis pagrindo keisti sprendimą ir įvykį, susijusį su trinkelų, kolonų ir grindų nusėdimu bei kolonos įskilimu, pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu ir kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą. Pasak pareiškėjo, po Vilniaus miesto nuotekų sistemos avarijos draudikas įvykį (žalą gyvenamojo namo sklype ir pačiame gyvenamajame name) nepagrįstai pripažino nedraudžiamuoju. Pareiškėjas prašė įpareigoti draudiką įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė su pareiškėjo pozicija nesutinkantis ir prašė pareiškėjo reikalavimus atmesti. Draudiko teigimu, žalos administravimo metu buvo užfiksuoti kieme išklotų trinkelų, taip pat statinio vidaus kolonos, grindų ir židinio pasėdimai. UAB „Baltics Property“ ekspertai įvertino nustatytų defektų priežastis ir parengė Ataskaitą, kurioje, pasak draudiko, priėjo prie išvadų, kad defektus lėmė ne vandens išsiliejimas po vandentiekio avarijos, o kitos priežastys: trinkelų defektus – netinkamai paruoštas trinkelų pagrindas, grindų pasėdimą - grindų laikančiojo karkaso būklės suprastėjimas dėl puvinio ir neventiliuojamo pogrindžio, namo centre išdėstytų kolonų ir židinio pasėdimus – nepakankami pamatų stabilumai. Atsiliepime teigiama, kad namo juostiniai pamatai yra pakankamai gilūs, kad per juos neprasiskverbtų paviršinės nuotekos, ir vandens išsiliejimo metu nebuvo paveikti, todėl nustatyti defektai su pareiškėjo nurodyta avarija, kurios metu išsiliejo nuotekos, nėra susiję. Draudikas taip pat paaiškino gavęs pareiškėjo pretenziją dėl Ataskaitoje pateiktų išvadų, tačiau, įvertinus pareiškėjo nurodytas aplinkybes, pagrindo nesutikti su Ataskaitoje pateiktu vertinimu, kad defektai nesusiję su vandentiekio avarija, nenustatyta.

Draudikas paaiškino, kad sprendimą priėmė vadovaudamasis Taisyklių 12.2 papunkčiu,

kuriame nurodyta, kad nedraudžiamaisiais įvykiais laikomas apdrausto turto sunaikinimas, sugadinimas ar paradimas dėl neišvengiamų natūralių procesų, natūralaus nusidėvėjimo, gedimo, korozijos, pelijimo, puvimo, požeminių vandenų slėgio pasikeitimo ir panašių procesų. Pasak jo, Ataskaita patvirtina, kad konstrukcijų pasėdimą, labiausiai tikėtina, lėmė ilgalaikės pasekmės, atsiradusios dėl netinkamai įrengtų konstrukcijų, o ne kiemo apliejimas. Be to, pasėdimai buvo fiksuoti ir namo hole, tačiau juos pats pareiškėjas įvardino kaip nesusijusius su įvykiu. Tai, draudiko vertinimu, leidžia teigti, kad su grindų deformacijomis pareiškėjas susidūrė ir anksčiau.

Draudiko teigimu, vadovaujantis Taisyklėmis, tiek draudikas, tiek draudėjas turi teisę pasitelkti ekspertus ir remtis jų išvadomis, siekdami nustatyti įvykio priežastis bei nuostolių dydį, tačiau pareiškėjas šiuo atveju jokių tyrimų neinicijavo ir įrodymų, paneigiančių Ataskaitą, nepateikė.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pripažinti įvykį – trinkelį, pastato grindų, kolonos ir židinio pasėdimus – nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti administruojant žalą nustatytas įvykio aplinkybes ir nustatyti, ar draudikas pagrįstai įvykį laikė nutikusiu ne dėl staigaus ir netikėto atsitikimo, o dėl nusidėvėjimo ir netinkamo įrengimo, bei pripažino jį nedraudžiamuoju pagal Turto draudimo sutarties sąlygas.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Turto draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.² Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimos draudimo rizikos laipsnį.³

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką⁴. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, dėl to draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamąjo įvykio atveju.⁵ Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką.⁶ Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (iš anksto).⁷

Remiantis Taisyklių 5 punktu, pastatais laikomi statiniai, įskaitant pamatus, pagrindinius ir rūsių statinius, kurie yra tinkami žmonėms gyventi, gyvuliams ar daiktams laikyti. Prie pastatų, remiantis Taisyklių 5.5 papunkčiu, be kita ko, priskiriami ir „stacionarūs gerbūvio elementai bei kitos pastato sudėtinės dalys, užfiksuotos šio pastato inventorizacijos byloje“, jei sutartyje nenustatyta kitaip. Ginčo dėl to, ar objektai, dėl kurių apgadinimų patirtą žalą prašoma atlyginti išmokant draudimo išmoką, yra apdrausti, ar ne, nagrinėjamu atveju nėra.

Remiantis pareiškėjui išduotu draudimo liudijimu, jo interesai, susiję su pastatu – gyvenamuoju namu, buvo apdrausti nuo gamtinių jėgų, ugnies, vagystės ir vandens rizikų. Taisyklių 9 punkte ir 9.1–9.4 papunkčiuose taip pat nustatyta, kad turtas gali būti draudžiamas nuo sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo dėl šių draudžiamųjų įvykių, įvykusių staiga ir netikėtai draudimo liudijimo galiojimo metu: ugnies, vandens, vagystės, gamtinių jėgų.

Aplinkybės, kurioms susiklosčius pareiškėjas teigė patyręs žalą, susijusios su vandens rizika, t. y., pasak pareiškėjo, žala pastatui buvo padaryta po to, kai įvykus vandentiekio avarijai kiemą apliejo nuotekos. Pagal Taisyklių 10.2 papunktį, prie draudžiamąjo įvykio „vanduo“ priskiriami: 1) vandens, jo sukeltų garų prasiskverbimas iš gretimų draudimo vietai patalpų; 2) staigus ir netikėtas vandens, garų arba nuotekų išsiveržimas iš stacionaraus vamzdžio ar įrengimų, esančių draudimo vietoje, taip pat šio vandens ar nuotekų sukelti garai. Akcentuotina, kad draudikas savo sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju iš esmės negrindžia motyvu, jog nesusiklostė Taisyklių 10.2 papunktyje nurodytam įvykiui būdingos aplinkybės, tačiau laikosi pozicijos, kad žalos administravimo metu nustatyti kiemo trinkelio ir pastato dalių pasėdimai atsirado ne dėl vandentiekio avarijos, o dėl kitų aplinkybių, kurios, remiantis Taisyklių 12.2 papunkčiu, leidžia pripažinti įvykį nedraudžiamuoju. Pagal minėtą papunktį, apdrausto turto sunaikinimas, sugadinimas ar praradimas dėl neišvengiamų natūralių procesų, natūralaus nusidėvėjimo, gedimo, korozijos, pelijimo, puvimo, požeminių vandenų slėgio pasikeitimo ir panašių procesų laikomas nedraudžiamuoju įvykiu.

Sprendžiant dėl draudiko priimto sprendimo ir pareiškėjo keliamų reikalavimų pagrįstumo toliau vertintina, ar nustatyti duomenys apie įvykį patvirtina, jog įvykis turi Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių požymių, ir ar draudikas surinko pakankamai duomenų, pagrindžiančių jo priimtą sprendimą.⁸

Remiantis pareiškėjo pateiktomis apgadinimų nuotraukomis, žalų administravimo bendrovės UAB „SMART CLAIMS“ parengtu Aktu ir apžiūros metu padarytomis nuotraukomis, taip pat nekilnojamojo turto žalų vertinimo ir ekspertizės paslaugas teikiančios UAB „Baltics Property“ specialisto atliktos apžiūros metu padarytomis nuotraukomis, buvo nustatyti kieme esančios trinkelio dangos, taip pat paties pastato grindų, kolonų ir židinio pasėdimai. Šių defektų atsiradimo aplinkybių tyrimą draudiko užsakymu atliko UAB „Baltics Property“, kuri parengė

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje 3K-3-316/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3- 32/2009.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁸ Pažymėtina, kad civilinio pobūdžio ginčai nagrinėjami remiantis tikėtinumo taisykle. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo yra išaiškinęs, kad įrodymai turi būti vertinami remiantis vidiniu įsitikinimu, pagrįstu visapusišku ir objektyviu aplinkybių, kurios buvo įrodinėjamos proceso metu, išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. sausio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-87-969/2017). Įrodymų vertinimas civilinėje byloje grindžiamas taisykle, kad tam tikrų faktinių aplinkybių buvimas konstatuojamas tada, kai neįmanoma abejonių dėl tų aplinkybių egzistavimo. Išvada apie tam tikrų aplinkybių buvimą galima daryti tada, kai byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti, jog labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-465/2012; 2022 m. birželio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-177-701/2022).

Ataskaitą.

Ataskaitoje visų pirma nurodoma, kad žalos aplinkybių nustatymo tyrimas buvo atliktas remiantis bendrovei pateikta informacija: nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašu, Akto, nekilnojamojo turto objekto kadastrinių matavimų byla, gyvenamojo namo projekto brėžiniais, taip pat nuotraukomis ir vaizdo įrašu, darytais nurodomą įvykio dieną ir po įvykio. Ataskaitą rengusiems specialistams draudikas taip pat pateikė duomenis apie UAB „SMART CLAIMS“ apžiūros metu fiksuotas aplinkybes. Papildomą turto apžiūrą, kaip matyti iš Ataskaitos ir kartu su ja pateikto priedo Nr. 1, atliko ir UAB „Baltics Property“ ekspertas.

Aprašant objekto apžiūros aplinkybes, Ataskaitoje nurodoma, kad draudėjas (pareiškėjas) paaiškino, jog dėl stipraus lietaus ir buitinių nuotekų šulinių užsikimšimo namo kiemas buvo užtvindytas lietaus vandens ir nuotekų, dėl to, pasak pareiškėjo, suskilo viena kolona, pasėdo namo pirmojo aukšto svetainės grindys, židiny, trinkelė danga kieme. Teigiama, kad išklausius draudėjo paaiškinimus, jam dalyvaujant buvo atlikta namo patalpų ir aplinkos apžiūra, nufotografuoti tyrimui reikalingi fragmentai.

Ataskaitoje nurodyta, jog per apžiūrą, be kita ko, fiksuoti šie statinio ir jo aplinkos požymiai: 1) išorinių gyvenamojo namo sienų būklė puiki, deformacijos apžiūros metu nenustatytos, garažo būklė taip pat puiki, deformacijos nenustatytos; 2) šalia namo yra trinkelėmis išgrįsta automobilių stovėjimo aikštelė, o trinkelės pasėdusios ties nuotekų inspektavimo šuliniu, taip pat automobilių stovėjimo vietose, šalia tvoros, pakraštyje link garažo; 3) pirmojo aukšto svetainės-virtuvės patalpoje yra pasėdusios grindys, jos įrengtos ant medinio karkaso, nėra betonuotos; 4) svetainės-virtuvės patalpoje yra įrengtos betoninės nearmuotos ir dekoratyvinės kolonos, kurios nelaiko jokių konstrukcijų: viena jų turi skersinį plyšį visu kolonos perimetru, kita yra atitrūkusi nuo lubų ir pasmukusi žemyn; 5) patalpos lubose ar išorinėse sienose jokių įtrūkimų nėra; 6) svetainės-virtuvės patalpoje pasėdęs židinio pamatas, tarp sienos ir židinio susiformavęs plyšelis, plytelių danga šalia židinio atšokusi nuo pagrindo, tarpų glaistas išbyrėjęs; 7) halo grindys taip pasėdusios, tačiau pareiškėjas paaiškino, kad jos buvo pasėdusios iki nurodomo įvykio.

Toliau Ataskaitoje pateikiama tiriamoji dalis, kurioje nurodytas ekspertų vertinimas, dėl kokių priežasčių name įvyko grindų, kolonų ir židinio, o lauke – trinkelė dangos pasėdimas. Pasak ekspertų, tyrimui pateiktame vaizdo įrašė matyti, kad buvo užsikimšęs nuotekų šulinys, esantis gatvės viduryje, todėl per jo viršų liejosi nuotekos ir žemės paviršiumi bėgo į aplinkinius sklypus. Įvykio metu, ekspertų vertinimu, buvo užlietas namo kiemas ir trinkelėmis grįsta automobilių aikštelė, o giliausių balų gylis vidiniame kieme ant vejos buvo apie 10–15 cm, kitur gylis buvo mažesnis. Šios aplinkybės grindžiamos pateiktomis nuotraukomis iš įvykio vietos.

Ekspertų vertinimu, kitaip, nei teigia draudėjas, įvykio metu trinkelės negalėjo pasėsti dėl užliejimo, nes nebuvo susidariusios sąlygos gruntui išplauti: kad tai įvyktų, vanduo turėtų dideliu srautu skverbtis per pagrindus ir nešti grunto daleles iš vienos vietos į kitą, tačiau šiuo konkrečiu atveju žemės sklypo paviršius yra lygus, trinkelė lygis sutampa su vejos lygiu, todėl pagrindai nebuvo plaunami. Pasak ekspertų, tinkamai įrengtos dangos paviršiumi vanduo nubėga į surinkimo sistemą ir tinkamai iki didelio tankio sutankinti trinkelė pagrindai nesideformuoja. Ekspertų vertinimu, labiausiai tikėtina, kad trinkelė pagrindai nebuvo pakankamai sutankinti, todėl ilgai trinkelės pasėdo. Ekspertai taip pat pažymėjo, kad dalis trinkelė įdubimų sutampa su automobilių stovėjimo vietomis, o kita dalis – susiformavę šalia nuotekų inspektavimo šulinio bei tvoros. Ataskaitoje nurodyta, kad šiose vietose, paties pareiškėjo paaiškinimu, yra nutiestas buitinių nuotekų vamzdis. Būtent aplink šulinius ir virš vamzdyno grunto tankinimo darbus atlikti sudėtingiau: dėl rizikos sulaužyti plastikinį vamzdyną ar patį šulinį dažnai nepakankamai gerai sutankinamas gruntas, todėl jis suslūgsta ir pasėda trinkelės. Ekspertų nuomone, būtent tai, labiausiai tikėtina, ir lėmė trinkelė dangos pasėdimus.

Pasisakydami dėl defektų vidaus patalpose, ekspertai nurodė iš draudėjo (pareiškėjo) gavę informaciją, kad nuotekos galėjo patekti po pirmojo aukšto grindimis ir išplauti pagrindus, o dėl to galėjo pasėsti pačios grindys, svetainės-virtuvės centre esančios kolonos ir židiny. Nepaisydami to, ekspertai nurodė, kad ir šiuo atveju nebuvo sąlygų išplauti gruntą. Ekspertų nuomone, tam, kad gruntas (šiuo atveju pamatų pagrindai) būtų išplautas ir dėl to grindys deformuotųsi, vanduo (nuotekos) turėtų dideliu srautu skverbtis per pamatų pagrindus ir nešti grunto daleles iš vienos vietos į kitą. Tačiau namas stovi lygiame sklype, nėra jokio šlaito, kurio kryptimi gruntas iš pamatų pagrindų galėjo būti išplautas. Pasak ekspertų, apžiūros metu nustatyta, kad namo pamatai po išorinėmis sienomis išliko stabilūs. Ataskaitoje nurodoma, kad,

remiantis gyvenamojo namo projektu⁹, juostiniai pamatai yra 1,8 m aukščio ir 1,2 m įgilinti į gruntą, t. y. pakankamai gilūs, kad paviršinės nuotekos neprasisiskverbtų per pamatus į pastato vidų. Be to, namo pamatai yra apšiltinti putplasčio plokštėmis ir nutinkuoti, o iš vidinio kiemo pusės šalia pamatų įrengta betoninė nuogrinda, kuri neleidžia paviršinėms nuotekoms užsilaikyti šalia pamatų, todėl atsparumas paviršinėms nuotekoms dar labiau padidėja.

Toliau Ataskaitoje teigiama, kad, pagal turimą informaciją, buitinių nuotekų vamzdynas po įvykio veikė, į namo vidų nuotekos atbuline eiga per vamzdyną nepateko, tai, pasak ekspertų, reiškia, kad vamzdynas po namu nebuvo sulaužytas ir neprarado sandarumo, nuotekos nesiliejo po pamatais ir grunto neplovė, buitinių nuotekų eksploatavimo šulinio dangtis įvykio metu buvo nuotekų iškeltas, todėl jos liejosi į namo kiemą, bet ne į vidų.

Pasisakydami dėl pirmojo aukšto grindų pasėdimo svetainės-virtuvės patalpoje, ekspertai nurodė, kad šį defektą galėjo lemti grindų laikančiojo medinio karkaso medienos būklės suprastėjimas dėl puvinio, nes pagrindis ant grunto nėra ventiliuojamas. Ekspertai atkreipė dėmesį į tai, kad šalia esančios holio patalpos grindys taip pat reikšmingai pasėdusios, nestabilios, plytelių danga atšokusi, tačiau pats draudėjas paaiškino, kad šie defektai nėra susiję su įvykiu, taigi, buvo dar prieš įvykį. Pasėdimus, pareiškėjo teigimu, galėjo lemti ir nestabilūs pamatai, ant kurių atremtas grindų laikantysis karkasas. Namo centre išdėstytų dviejų kolonų ir židinio pasėdimus, ekspertų vertinimu, galėjo lemti atskirųjų pamatų, ant kurių tos kolonos ir židinyje įrengti, nepakankamas stabilumas.

Apibendrinami tyrimo metu nustatytas defektų priežastis, ekspertai pakartojo, kad įvykio metu nesusidarė sąlygos trinkelėms pasėsti ir namo pamatų pagrindams išplauti, nustatytas deformacijas lėmė kitos aplinkybės. Pasak ekspertų, konkrečios priežastys galėtų būti nustatytos visiškai išardžius grindis ir ištyrus po kolonomis ir židiniu esančių pamatų įgilinimą, grindų medinių konstrukcijų būklę ir išdėstymą, tačiau bet kuriuo atveju jos nebus susijusios su įvykiu, nes pagrindinės namo konstrukcijos, kurios pirmiausia būtų patyrusios grunto deformacijas (išorinės sienos su pamatais), įvykio metu išliko nepaveiktos. Jokių kitų su įvykiu susijusių padarinių ekspertai nurodė nenustatę, apžiūros metu kiemas buvo švarus, ant vejų jokių įvykio padarinių nesimatė.

Pažymėtina, kad pareiškėjas, kreipdamasis į Lietuvos banką, nepateikė jokių naujų duomenų, kuriais remiantis būtų galima kritikuoti Ataskaitos turinį, tačiau iš bylos duomenų matyti, kad, gavęs ir įvertinęs Ataskaitą, pareiškėjas 2024 m. spalio 11 d. teikė draudikui išsamią pretenziją – komentarus dėl ekspertų vertinimo. Pareiškėjas teigė, kad jeigu prieš 20 metų pastatyta kolona būtų skilusi dėl netinkamo jos įrengimo, tai ji būtų skilusi anksčiau ir bėgant laikui, tačiau skilo kitą dieną po įvykio. Pareiškėjas taip pat teigė, jog jam neaišku, kaip padarytos išvados apie grindų sijų puvinį jų neapžiūrėjus, nes jos įrengtos tinkamai ir puvinį galima tik įtarti, o ne konstatuoti kaip defektų priežastį. Pareiškėjas kartu pateikė nuotraukas, jo teigimu, darytas likus penkiems mėnesiams iki įvykio, jose kolonos defektų nesimato.

Pretenzijoje taip pat buvo teigiama, kad po avarijos į nedidelį namo priestatą – garažą – įrengtą 2 m gylio rūšį, kurio išorėje buvo įrengta gofruota hidroizoliacinė plėvelė, pribėgo tiek nuotekų, kad gylis siekė apie 1,2 metro. Pareiškėjas abejojo, ar ekspertai sugebėtų paaiškinti, kodėl taip nutiko, ir nurodė, kad užteko iš rūšio viską išsiurbti ir išdžiovinti. Pasak pareiškėjo, dabar rūšys sausas ir lietaus vanduo pro jo sienas nesiskverbia, kad ir kiek daug lytų. Tačiau jeigu po avarijos į rūšį pakliuvo vanduo, tai tas pats darėsi ir su namo pamatais, tikėtina, dėl labai didelio slėgio ir vandens kiekio.

Pasisakydamas dėl trinkelėlių defektų, pareiškėjas pateikė kiemo su jau demontuotomis trinkelėmis nuotraukas ir nurodė, kad jose tiksliai matosi pasėdimai būtent ties kanalizacijos vamzdynu, šalia yra ir vandentiekio atjungimo čiaupo šulinys, tačiau jis visiškai nepasėdęs. Pareiškėjas kėlė klausimą, kodėl gali būti taip, kad visur gruntas buvo sutankintas, o kiemo viduryje – ne. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad inspekcinis šulinys buvo tinkamai įrengtas ir įbetonuotas, todėl sutankinti gruntą buvo galima nebijant pažeisti šulinio. Pareiškėjo vertinimu, kadangi vanduo sunkėsi į rūšį apie dviejų metrų gylyje, tikėtina, kad tas pats vyko ir po trinkelėmis ties kanalizacijos vamzdynu, tam negalėjo padėti joks sutankinimas, nes vamzdynas yra apie 1 metro gylyje, o sutankinimo įranga sutankina gruntą iki 1 metro gylio.

Iš bylos duomenų matyti, kad Ataskaitą rengę ekspertai įvertino pareiškėjo pateiktas pretenzijas ir abejones dėl Ataskaitoje pateiktų išvadų ir pateikė išsamius paaiškinimus. Dėl namo kolonų pasėdimo ekspertai nurodė, kad dažniausiai namo pamatai pasėda gerokai vėliau,

⁹ Ataskaitoje pateikiamas namo pamatų plano brėžinys iš namo projekcinės dokumentacijos.

kai statybų metu nepakankamai sutankintas gruntas, spaudžiamas iš viršaus sėdančio pamato, suslūgsta. Pasak ekspertų, to priežastis viena – netinkamai įrengti pamatai po kolonomis ir nestabilus pagrindas po jais. Pasak ekspertų, gali būti, kad pamatai įrengti ne pagal projektą ir yra per mažai įgilinti į gruntą, taip pat kad gruntas po pamatais – nesutankintas. Ekspertai paaiškino, kad tikėtina, jog kolonų pamatai buvo įgilinti mažiau, nes ant jų įrengtos kolonos yra dekoratyvinės ir nelaiko antro aukšto konstrukcijų. Skirtingo gylio pamatai deformuojasi skirtingai. Pasak ekspertų, dalis įtrūkusios kolonos po įvykio liko kyboti, nes yra sujungta su siena, ir tai reiškia, kad pamatas iki kolonos skilimo galėjo būti pasėdęs jau kurį laiką, tačiau koloną prilaikė siena. Ekspertų vertinimu, realu, kad per penkis mėnesius kolonos mūras, neatlaikęs įtempimo, skilo, o apatinė kolonos dalis atsirėmė į pasėdusį pamatą. Jie taip pat paaiškino, kad pats draudėjas nurodė, kad skilimas atsirado kitą dieną po įvykio, tačiau pagal namo statybos projektą po išorinėmis sienomis ir kolonomis įrengti 1,8 m juostiniai pamatai išliko stabilūs, nors būtent išorinių sienų pamatai turėtų tiesiogiai kontaktuoti su paviršinėmis nuotekomis ir gruntiniu vandeniu. Pasak ekspertų, kolonų pamatai yra namo centrinėje dalyje, iki kurios paviršinės nuotekos prasiskverbti ir daryti žalos negalėjo.

Ekspertų pateiktuose paaiškinimuose, be kita ko, paaiškinta, kad gruntinio vandens lygis nurodytą įvykio dieną dėl vykusios liūtė, galėjo būti padidėjęs, tačiau tai yra natūralus gamtos procesas, kuris tinkamai pastatytiems statiniams nedaro žalos. Dėl padidėjusio gruntinio vandens lygio į namų rūsius dažnai patenka vandens, tačiau dėl to jie nepatiria deformacijų. Pasak ekspertų, nors gruntinis vanduo periodiškai drėkina namų (įskaitant ir pareiškėjo namą) pamatus, tam, kad būtų padaryta žala, grunto dalelės turi būti išplaunamos tekančio vandens srautu iš vienos vietos į kitą. Šiuo atveju ekspertai nurodė nenustatę tam sąlygų, nes namo pamatai pagal projektą yra įgilinti 1,2 m, o tokia dideliame gylyje srautinis pamatų skalavimas nevyksta dėl iš visų pusių užpildo grunto.

Teikdami paaiškinimus dėl grindų deformacijos, ekspertai paaiškino, kad išvada dėl grindų apgadavimo priežasčių nėra kategoriška, ekspertai apžiūros metu neardė grindų, nes tokiu atveju reikėtų atlikti medinio karkaso atkūrimo ir grindų dangos įrengimo darbus. Pasak ekspertų, atvirkščiai, nei teigė pareiškėjas, po grindų danga, ją įrengus, susidaro nevėdinama aplinka, tačiau jos galėjo pasėsti ne tik dėl medinio karkaso puvimo, bet ir dėl kitų priežasčių (per retų grindų karkaso atramų, grindų karkaso atramų pamatų sėdimo, nepakankamo grindų medinio karkaso elemento skerspįvio). Pasak ekspertų, priežastiai išsiaiškinti reikėtų išardyti didelį grindų plotą, įvertinti grindų karkasą, atramas, pamatus po jomis, pagrindus po pamatais.

Dėl nuotekų patekimo per pamatus į rūšį ekspertai paaiškino, kad pareiškėjo minima plėvelė, kuria yra padengtas rūšio pamatas, yra korio tipo drenažinė membrana, kuri naudojama ne sandariai pamato hidroizoliacijai, o pamato išorei vėdinti, ir yra priglaudžiama prie pamato, o ne klijuojama ar prilydoma. Per šios membranos sujungimus, taip pat per jos apačią ir viršų gruntinis vanduo gali prasiskverbti. Ji, pasak ekspertų, leidžia išgarinti vandenį šalia pamato, kad vanduo prie jo nesikaupytų, tačiau membranos viršus turi būti atviras. Tai nėra bituminė ar ruloninė prilydoma (priklijuojama) hidroizoliacija, kuri užkirstų kelią bet kokiam vandeniui patekti į rūšį. Ekspertų aiškinimu, jeigu aplinkoje vyrauja aukštas gruntinio vandens lygis, tuomet per nesandarias rūšio grindis ir tinkamai nehidroizoliuotas sienas vanduo tikrai gali patekti į rūšį, tačiau gruntinio vandens lygio kitimas, priklausomai nuo sezoniškumo ir kritulių kiekio, yra natūralus gamtos reiškinys, nedarantis žalos namams ir jų pamatams. Ekspertų teigimu, normalu, kad, esant netinkamai įrengtai hidroizoliacijai, į rūšį gali patekti vanduo.

Ekspertai atkreipė dėmesį į tai, kad pats draudėjas nurodė, jog rūšį užteko išsiurbti ir išdžiovinti, taigi, žala rūšiui nebuvo padaryta, rūšio konstrukcijos nes kilo ir nepasėdo, to nenutiko ir namo pamatams. Ekspertų teigimu, pakilęs gruntinis vanduo negalėjo padaryti žalos pamatams, nes gruntas iš po namo pamatų nebuvo išplautas. Be to, svarbu ir tai, kad namo pamatai yra užpildyti gruntu (rūšio nėra), todėl net nebūtų tuščios erdvės, į kurią vanduo galėtų pernešti grunto daleles iš vienos vietos į kitą.

Galiausiai, papildomai pasisakydami dėl trinkelėjų pasėdimų, ekspertai pakartojo, kad įvykio metu vamzdyno atkarpa iki inspektavimo šulinio, per kurio viršų bėgo nuotekos, išliko sandari, nuotekos į gruntą giliai jame nepateko, liejosi per šulinio viršų. Pasak ekspertų, gruntas tikrai nebuvo visur sutankintas, nes automobilių stovėjimo vietose buvo akivaizdūs pasėdimai. Ekspertai pakartojo, kad tinkamai išklotų trinkelėjų paviršiumi vanduo nubėga į lietaus surinkimo sistemą ir trinkelėms jokia žala nėra padaroma. Trinkelėjų pagrindai sutankinami iki didelio tankio, todėl ateityje deformacijos nepasireiškia. Tačiau praktikoje, anot ekspertų, aplink šulinius dažnai yra prastesnis sutankinimas, dėl to vėliau šiose vietose atsiveria duobės, pasėda trinkelės ar

asfalto danga. Šiuo atveju inspektavimo šulinio sienelės yra gofruotos, todėl sutankinti gruntą prie tokio šulinio sienelių yra dar sudėtingiau nei prie gelžbetoninių šulinių sienelių, o tai, kad šulinys įbetonuotas, pasak ekspertų, nėra niekaip susiję su prasta pagrindų sutankinimo kokybe aplink šulinį. Ekspertai taip pat paaiškino, kad tai, jog vandentiekio atjungimo čiaupo šulinys nepasėdo, nereiškia, kad kitas šulinys pasėdo dėl nuotekų poveikio, nes jie įrengti skirtingu metu, turi skirtingas funkcijas ir skirtingus pamatus. Tai, kad vienas šulinys įrengtas kokybiškai, nereiškia, kad kitas negalėjo būti įrengtas su nepakankamai stipriu pamatu ar su nekokybiškai sutankintu gruntu. Kadangi nebuvo sąlygų grunto plovimui, trinkelų danga, pasak ekspertų, pasmuko būtent dėl nepakankamai sutankintų pagrindų.

Po to, kai pareiškėjui buvo pateikta ekspertų Ataskaita ir papildomi paaiškinimai, pareiškėjas vis tiek nurodė draudikui su jo priimtu sprendimu nesutinkantis ir kritikavo Ataskaitą bei ekspertų parengtus paaiškinimus, tačiau prašyme nagrinėti vartojimo ginčą naujų nesutikimo motyvų nenurodė, objektyvių specialiomis žiniomis pagrįstų nuomonių, komentarų ir (ar) ekspertinio pobūdžio išvadų nepateikė, tik pateikė komunikacijos su draudiku duomenis ir kitą žalos administravimo metu surinktą informaciją.

Sistemiškai įvertinus visų byloje esančių įrodymų visumą (nuotraukas, pareiškėjo ir draudiko susirašinėjimų duomenis, ginčo šalių argumentus, kuriais buvo grindžiami jų reikalavimai ir atsikirtimai, taip pat ekspertinio pobūdžio tyrimo metu gautas išvadas bei Ataskaitą rengusių ekspertų papildomus paaiškinimus dėl pareiškėjo nurodytų pretenzijų ir kt.), Lietuvos banko vertinimu, nėra pagrindo teigti, kad Ataskaita, kuria grindžiamas draudiko sprendimas, parengta atlikus nepakankamos apimties tyrimą ar netinkamai interpretavus tyrimo metu nustatytas aplinkybes.

Bylos duomenys patvirtina, kad ekspertinio pobūdžio tyrimas atliktas remiantis surinktais duomenimis, namo projektine dokumentacija, paties draudėjo nurodytomis įvykio aplinkybėmis ir pateiktomis nuotraukomis, taip pat UAB „SMART CLAIMS“ parengtu Aktu, Ataskaitą rengusios bendrovės ekspertai taip pat faktiškai apžiūrėjo turtą įvykio vietoje, fiksavo turto apgadinimus, apžiūros metu dalyvavo ir pats pareiškėjas. Pats tyrimas, kurio eiga ir išvados aprašytos Ataskaitoje, Lietuvos banko nuomone, yra pakankamai išsamus: aiškiai aprašyta tyrimo eiga, tyrimo išvados išplaukia iš tyrimo eigos. Kartu su Ataskaita buvo pateikti ją parengusių ekspertų papildomi paaiškinimai, kuriais pašalintos pareiškėjo nurodytos abejonės dėl Ataskaitoje pateiktų išvadų, jokių objektyvių, specialių žinių turinčių asmenų parengtų išvadų ar dokumentų, paneigiančių Ataskaitą ar ekspertų pateiktus papildomus paaiškinimus, byloje negauta.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad Ataskaitą parengė ir paaiškinimus dėl Ataskaitoje pateiktų išvadų teikė du specialių žinių turintys asmenys – ekspertai, kurių vienas yra viešosios įstaigos Statybos sektoriaus vystymo agentūros atestuotas eiti ypatingojo statinio projekto dalies vadovo ir ypatingojo statinio projekto dalies vykdymo priežiūros vadovo pareigas¹⁰ ir ypatingojo statinio statybos vadovo pareigas¹¹, kitas – įtrauktas į Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašą (ekspertizės sritis – nekilnojamojo ir kilnojamojo turto vertinimas), abu turintys aukštąjį statybų ir inžinerijos sričių išsilavinimą. Nesant Ataskaitą objektyviai paneigiančių duomenų, abejoti ekspertų kompetencija ir atitinkamai jų atliktu tyrimu, taip pat nėra pagrindo.

Remiantis bylos duomenimis, yra pakankamas pagrindas konstatuoti, kad fiksuoti pastato apgadinimai, labiau tikėtina, nėra įvykio – vandentiekio avarijos – tiesioginė pasekmė, juos lėmė kitos priežastys, kurias kvalifikuoti staigiomis, netikėtomis ir atitinkančiomis Taisyklėse įtvirtintų draudžiamųjų įvykių apibrėžimus nėra pagrindo. Kaip minėta, atlikus įvykio aplinkybių tyrimą nebuvo užfiksuotų išorinių laikančiųjų konstrukcijų deformacijų, nenustatyta išorinių namo pamatų išplovimo indikacijų; nefiksuota vandentiekio sistemos vidinių defektų, dėl kurių nuotekos galėjo patekti po namo pamatais ar po trinkelų pagrindų. Vieno iš Ataskaitą rengusių ekspertų atliktos draudimo objekto apžiūros metu kieme nebebuvo matyti įvykio padarinių. Žalos administravimo metu taip pat buvo fiksuoti holo patalpos grindų pasėdimai, kurie, kaip paaiškino pats pareiškėjas, buvo atsiradę anksčiau, o tai rodo, kad panašaus pobūdžio defektų pastatas turėjo dar iki įvykio, kurį prašoma pripažinti draudžiamuoju. Remiantis civiliniame procese taikomu tikimybių pusiausvyros principu, manytina, kad šių požymių ir kitų byloje nustatytų aplinkybių visuma paneigia intensyvaus poveikio (grunto plovimo) versiją ir leidžia spręsti, kad labiausiai tikėtinos nustatytų defektų atsiradimo priežastys yra ilgalaikės ir susijusios su

¹⁰ Statiniai: gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai, projekto dalys: pasirengimo statybai ir statybos darbų organizavimo ir statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo.

¹¹ Statiniai: gyvenamieji ir negyvenamieji pastatai.

natūraliais nusidėvėjimo procesais, o ne vienkartinio, staigiu ir netikėtu įvykiu (vandentiekio avarija).

Kaip minėta, pagal Taisyklių 12.2 papunktį, turto sugadinimas dėl neišvengiamų natūralių procesų, natūralaus nusidėvėjimo, gedimo, korozijos, pelijimo, puvimo, požeminio vandens slėgio pasikeitimo ir panašių procesų laikomas nedraudžiamuoju įvykiu. Minėtoje taisyklių nuostatoje nurodytos aplinkybės turi bendrą bruožą, turintį esminę reikšmę įvykio kvalifikavimui draudžiamuoju ir (ar) nedraudžiamuoju, nes jų konstatavimas savaime paneigia įvykio staigumo ir netikėtumo požymius.

Atsižvelgiant į tai, kad žalos administravimo metu fiksuoti trinkelio dangos pasėdimai automobilių stovėjimo vietose (tose vietose, kur įprastai stovi automobilio ratai ir kurios yra nuolat veikiamos didelio svorio), taip pat į tai, kad gyvenamojo namo grindų dangos dalis jau anksčiau buvo pasėdusi, ir ekspertų padarytas išvadas dėl labiausiai tikėtinų defektų atsiradimo priežasčių, galima pagrįstai manyti, kad įvykis turi ir Taisyklių 12.5 papunktyje nurodytą nedraudžiamą įvykio – žalą atsiradimo dėl netinkamos statybos, montavimo – požymių.

Vadovaujantis pirmiau nurodytais argumentais, konstatuotina, kad draudikas pagrįstai atsisakė išmokėti draudimo išmoką, nes žala, labiausiai tikėtina, kilo ne dėl staigaus ir netikėto įvykio (vandentiekio avarijos metu išsiliejusių nuotekų), o dėl aplinkybių, kurios lemia įvykio kvalifikavimą nedraudžiamuoju – neišvengiamų natūralių procesų ir netinkamos statybos, montavimo (Taisyklių 12.2 ir 12.5 papunkčiai). Dėl šios priežasties pareiškėjo reikalavimas laikytinas nepagrįstu ir yra atmetinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis